

Umut Dağları

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ. وَصَلَّى اللَّهُ وَسَلَّم عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ أَجْمَعِينَ.

Âlemlerin Rabbi Allah'a hamd, Efendimiz Muhammed aleyhisselama, ailesine, ashabına salat ve selam olsun.

Paranın, forsun, bilek gücünün, çarelerin tükendiği yerde ne yapabilirim, beni ne rahatlatabilir diye merakı olan bütün genç kardeşlerime, kadınlara, erkeklere, Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellemi peygamberi ve gaipten haberler getiren bilgi kaynağı olarak gören her mümine...

Bizi cenderesinde git gide boğmaya başlayan dünyamızda, kendi paramızla alıp kurduğumuz ve sonunda bize huzursuzluk kaynağı hâline gelen evlerimizdeki hayatlarımızda kurtuluş arayanlar için Resûlullah aleyhisselâmdan unutulmayacak bir uyarıyı dinleyeceğiz. Buhârî ve Müslim'in rivayet ettiği bir hadis-i şerif, bizi asla unutmayaacağımız bazı gerçeklerle yüzleştirmektedir. Dikkatlice okuyalım:

Efendimiz aleyhisselâm şöyle haber veriyor:

Üç arkadaş bir yere gitmeye karar vermişler, yolda yağmura tutulmuşlardı. Bunun üzerine ıslanmamak için bir mağaraya girmek istediler. Yağmur artıp heyelan olunca mağaranın önüne büyük bir kaya parçası düştü. Kalkıp baktılar ve iterek mağara ağzının açılmasının mümkün olmadığını gördüler. Gelip geçen insanların da olduğu bir yer değildi. Orada ölüp gideceklerini düşündüler, sonra aralarında konuştular ve insan gücüyle kayanın oradan kımıldatılamayacağını, yardımın da gelmesi için sebep bulunmadığını, mağara ağzını açarsa ancak Allah'ın açabileceğini söylediler. Ve şuna karar verdiler: Herkes bu zamandan önce ve tamamen Allah için yaptığı bir işi hatırlayarak dua etsin, 'Ben şu işi senin rızan için yapmıştım, onu kabul buyurduysan bu belayı önümüzden kaldır' desin.

Üç arkadaş böylece dua etmişler. Birinci kişi şöyle demiş: "Allah'ım, benim çok yaşlı annem ve babam vardı. Onların yiyecek-içecek ve hizmetlerini ben karşılardım. Bir gün işimden eve geç geldim, hayvanların sütünü sağdım. Annem ve babamın sofrasını kurmak istedim ama içeri girdiğimde onların uyuyakaldıklarını gördüm. Çocuklarım da benim dönmemi bekliyorlardı ve açtılar. Fakat ben, annem ve babam doymadan kendim ve çocuklarım için yemek düşünmedim. Elimde süt taşıyla annem ve babamın uyanmasını bekledim. Uyandıklarında sütlerini ikram ettim, yemeklerini yediler. Biz ailece yemeği bundan sonra yedik. Eğer o gün ben bu yaptığım işi sen emrettiğin, rızan böyle kazanılır diye yaptıysam ve bunu kabul buyurduysan şu kayayı kaldır da kurtulalım Allah'ım."

Bu dua üzerine kaya yerinden oynamış. Üç arkadaş kalkıp bakmışlarsa da dışarı çıkılabilecek kadar açılmadığını görmüşler.

İkinci kişi dua ederken şöyle demiş: "Allah'ım, amcamın bir kızı vardı. Ben onu, bir erkeğin bir kadını sevebileceği son noktaya kadar seviyordum. Ancak o benim hanımım olmuyordu. Bir gün onun paraya çok ihtiyacı vardı. Mecbur kalıp bana gelerek yardım istedi. Ben de bedenini sunarsa karşılığında istediği parayı vereceğimi söyledim. Zavallı kabul etmek zorunda kaldı. Bedenini sunacağı zaman her şey hazırды, kimse bizi görmüyordu. Birden bana, 'Allah'tan kork, namusuma dokunma' deyiverdi. Ben o gün senden hakikaten korktuğum için hem istediği parayı ona verdim hem de namusuna dokunmadım. Eğer o gün ben bu yaptığım işi sen emrettiğin, rızan böyle kazanılır diye yaptıysam ve bunu kabul buyurduysan şu kayayı kaldır da kurtulalım."

Bu dua üzerine de kaya yerinden biraz daha oynamış. Lâkin yine dışarı çıkılabilecek kadar açıklık oluşmamış.

Üçüncü kişi şöyle demiş: "Allah'ım, günün birinde ben bir işçi tutmuştum. Çiftliğimde ona iş verdim. Çalıştı çalıştı... Henüz mesaisi bitmemişti ki bir sebeple kızarak ücretini almadan yanımdan ayrıldı. Ben de onun yevmiyesini ayırdım. Ayırdığım parayla bir inek aldım, sonra o ineği çoğalttım ve bu mallarımı ortağımın malı olarak görüp değerlendirdim. Aradan seneler geçti, bir gün o işçi çıkageldi. Bana seneler önce yanımda çalıştığını, alacağı günlük parayı şimdi istediğini söyledi. Ben de bütün bir inek

sürüsünü göstererek bütün sürüyü alabileceğini, parasını çalıştırıp sonunda bu hâle getirdiğimi söyledim. Adam ise sadece o günkü ücretini istediğini, kendisiyle alay etmememi söyledi. Israr edip bütün sürüyü adama verdim. Adam sürüsünü aldı, kendi emeğiymiş gibi götürdü. Ben sırf senin hatırın ve kul hakkı yemeyi engellediğin için bunu yaptım. Amelimi kabul buyurduysan şu kayayı kaldırı da buradan kurtulalım.”

Bu sözler üzerine kaya biraz daha hareket edip bulunduğu yerden yuvarlanmış, üç yolcu da mağaradan kurtulmuşlar.

Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem Efendimiz böyle anlatmıştır.

Kelime-i tevhidi söylemiş ve yaşamaya niyetlenmiş Müslümanlar olarak herhâlde Peygamber aleyhisselam Efendimiz’in bize hayalî şeyler anlattığını düşünecek hâlimiz yoktur. Nitekim o, anlaşılması bundan daha zor olaylar ve durumlar da anlatmıştır, biz bunların hepsine birden iman ederiz. Demek ki Resûlullah Efendimiz, bu üç arkadaşın başına gelenleri bize tamamıyla doğru bir hikâye olarak anlatmıştır. Böyle iman ediyoruz, Rabbimiz huzuruna bu imanla çıkmayı hepimize nasip etsin.

*

Bu uzun hadis-i şerifi, ayrıntılarına girmeksizin, tek bir cümleyle özetleyecek olsak Peygamber aleyhisselam Efendimiz’in bize şunu söylediğini anlayabiliriz:

Günün birinde hayat tünellerinde tıkanabilir, kendi evindeyken bile mezarda hissedecek kadar bunalabilirsin; yakınların, akrabaların hatta çocukların dahi sana düşman olabilir, gelecek korkusundan çatlayacak hâle gelebilir, hastalıkların çaresiz kalabilir; para, iktidar, torpil, devlet, sigorta... her şey tükenebilir... Ama Allah bitmez. Forsun, gücün, imkânların bir noktada biter, tükenir; bitmeyen ve tükenmeyen tek umut Allah’tır.

Ancak sen, her şeyin bittiği ve sana Allah’tan başkasının yardım edemeyeceği yer-zaman-konumda görünce ellerini açıp Allah’ı hatırlayacağın anlar için stokta umut kaynağı bulundurmalısın. Söz konusu umut kaynağı sahipleri bu hadis-i şerifte zikredildiğine göre üç türdür: Anne-babasına itaatte kusur etmeyen, en kritik anda bile nefesine söz geçirip Allah’tan korkan, kul hakkı konusunda net ve gerçekçi bir titizlikle hareket eden. Bu üç tip insan, kayaları yerinden oynatacak kadar güçlü duaların kaynağını zamanında oluşturmuş ve kendilerine umut bağları belirlemişlerdir. Bu işleri günün birinde lazım olur, diye değil, Allah rızası için yapmışlar ve günün birinde lazım olmuştu.

Özellikle genç kardeşlerim; evinde, işyerinde, ailesinde, kendinde tükenme yaşadığı ve kapıların kapandığını düşündüğü, böyle bir endişenin onu bulacağını zannettiğinde şu gerçeği hatırlamalıdır: Duaları kayaları yerinden oynatan bu üç insan ne peygamber ne de evliya değiller, sıradan kimselerdi. Allah için ve samimi olarak, riya bulaşmadan, varsayıp yapmanın ötesinde, sırf Allah’ın dediğine uygun olsun diye iş yapmışlardı. Yaptıkları bizim gözümüzde ve bakış açımızdan belki şimdi bile ‘büyük’ sayılacak miktarda işler değildir... Hâlbuki Allah için olunca ve samimiyet de varsa o zaman umut dağ gibi oluyor.

Henüz hayatın rendelediği, ihlasını bozmadığı, tertemiz genç kardeşlerim meleklerin şahit olup defterlerine kaydettikleri salih ameller stoklamalıdır. Erken yaşlarda oluşturdukları stoklarını daha sonra Allah’tan dileycekleri yardımlar için birer vesile bilmelidirler. Şayet herhangi birimiz, “Şu zamanki şu işimi Rabbimin rızası için yapmıştım” diyerek hayatımızın önündeki bir kayayı onun aracılığıyla gidereceğimiz bir iş hatırlayamıyorsak kaya zaten bu demektir: Hatırlayacak bir şey bulamamak. Cennetimin önünde koca bir kayadır bu. Hemen, ömrümden iki saat bile kalmış olsa böyle bir iş biriktirmek için hareketlenmek lazımdır. Varsa ne âlâ; yoksa acilen bu birikim sağlanmalıdır.

Sevgili Peygamberimiz bu hikâyeyi bize örnek alıp uygulamamız için anlatmıştır. Kissada yaşananlar sadece yaşandığı zamana mahsus ve o zamana hitap edip sınırlı kalmış olaylar değildir, her zaman ve nesil bunların muhatabıdır. Ancak öncelikle gençler bu gayretin peşinde olmalıdırlar. Çünkü yetmiş yaşına gelmiş biri için bunlar artık ‘su götürecek’ türden çabalar. Zaten önünü tıkamış kayaları gördükten sonra işe girişmiştir. Ama gençler yaşadıkları taptaze hayatın ilerisindeki çetinlik ve sertlik için yapacaklardır.

Aziz kardeşlerim ve sevgili gençler,

Mağara ve kaya maceralarını Resûlullah Efendimiz’in haber verdiği bu kimselerin modern dünyada olaylar ve kişiler için aynen var olabileceğini bilmemiz gerekiyor. Dünyanın sıkıntıları bir gencin önünde büyük bir dağ olarak durduğunda hatırlaması gereken, ellerini açıp Rabbine yalvarmak ve sırf o haram ettiğinden ötürü değil el sürmek, göz temasından bile kaçındığıdır. Kimsenin kontrolünde olmadan dört yıl boyunca bir üniversitede eğitim gören ama etrafındaki haram tekliflerine karşı ilgisiz kalan, bunu da Allah’ı gücendirmemek için tercih eden bir genç için işte bu, gerçek bir gelecek yatırımdır. Gelecekte karşılaşacağı dertler ve iç sıkıntılarının merhemi olarak teklif edebileceği bir emektir. Böyle bir duaya yeryüzünü doldurmuş bütün melekler de âmin diyeceklerdir.

Hadiste anlatılan, amcakızına el sürmeyen o adam, dünyanın şimdiki gibi haramla dolup taşıdığı, her köşe başında birkaç haram görüntü bulunmasının da ötesine geçilip her adım ve saniyenin haramla bulandığı bir zamanda yaşamıyordu. Şimdi cep telefonundan sokaklara kadar her şeyin ve yerin harama çağırıldığı bir devirde yaşıyoruz. Gençler zinaya sayısız davetin bulunduğu bir dünyada ellerini Allah’a açarak onun korkusu ve şeriatına saygıları dolayısıyla sadece bundan ötürü kendilerini zaptettiklerini söyler, bunu yüreklerinde de samimiyetle ispat ederlerse değil sadece kendilerine, bütün âleme rahmet vesilesi hâline gelebilirler. O zaman Allah Teâlâ yalnızca o kulunu değil, bütün insanlığı ilgilendirecek bir belayı dahi onun duasıyla geri çevirebilir.

Mağaradaki o genç, ne peygamber ne de evliyadan bir zat değil, sıradan bir mümindir. Fakat şeytanın, nefsinin, şehvetinin onu avuç içine alıp ezebileceği bir anda kalbindeki Allah imanı nükleer bir güç olup taşı ve haramı tekmeleyebildi. İşte mümin! Ve o yatırım da günü gelince kayayı yerinden oynatacak bir etkiye sahip oldu.

Devletin kasası ve yasası başkalarının kontrol edemeyeceği şekilde önünde durmasına rağmen kul hakkı ve haram olduğu için senelerce memur oturduğu koltuktan yine maaşı dışında tek bir şey almadan ayrılabilen insan da bu yatırımını zamanı gelince anabilir. Yeter ki samimiyetle yapılmış, melekler samimiyetine şahit tutulabilmiş bir iş olsun. Böyle bir müminin duası kayaları, şehirleri yerinden oynatabilir. Böyle bir dua sahibinin peygamber veya veli olması şart değildir. Yirmi beş sene boyunca her gününü haramdan en ufak parçaya bile bulaşmaksızın geçirmiş bir mümin zaten veli sayılır!

Bir mümin ki elini açıp Allah’a, “Allah’ım, sen de biliyorsun ki ben bulûğ çağına yeni ermiş bir çocuktum. Arkadaşlarımla oynuyorduk, heyecanlıydık. Bir de baktım ki ezan okunuyor, hemen oyunu bırakıp abdest aldım ve namaz için camiye gittim. Döndüğümde arkadaşlarım oyunu bitirmişlerdi. En heyecanlı anda sen çağırıyorsun diye sana gelmişim” diyebilirdi böyle biri, bu mübarek bir insandır, yaptığı iş büyüktür. Koca sarıklı imamların bile cemaate namazı çarçabuk kıldırıp televizyon başında maça yettiği bir dünyada, tekbir sesini duyunca işini gücünü bırakarak Rabbinin huzurunda namaza duran mümin, mübarek mümindir. Çünkü bunu ona Allah’tan başkası yaptıramazdı.

Öyleyse bizim de tutunacağımız umut dağlarımız vardır kardeşlerim. Efendimiz aleyhisselam bize hayalî şeyler anlatmamıştır.

Yüzde yüz haklı olduğumuz bir durumda eşimiz, arkadaşımız, ortağımız veya başka biriyle tartışmaya tutulduk diyelim. Tartışmanın bir yerinde karşımızdaki, “Allah rızası için büyütme bu işi” deyiverdi. Bir

kayıp yaşayacağımı veya zarara uğrayabileceğimi bildiğim hâlde orada durdum, konuyu bitirip kapattım. Ve bunu Allah rızası için yaptım. Zaten mağlup olacağımı, dayak yiyeceğimi bildiğimden değil; herkes beni haklı görmesine, mahkemeye gitsem söke söke hakkımı alabilecek olmama rağmen bunu yapabildim. “Madem işin içine Allah rızası dâhil edilmiştir, feragat ediyorum” diyebildim. İşte bu umut dağını Allah için kenarda bekletebilirim.

En çirkin günahları işlemiş olduğu hâlde Allah’ın tevbe kapısının açıklığını düşünüp abdest alarak Rabbinin huzurunda tevbesini ilan eden, bir daha da günahlarına dönmeyeceği sözünü veren mümin, bu yönelişini yirmi-otuz sene sonraki bir bunalma ânında ellerini Allah’a açıp o tevbesini hatırlatarak “Allah’ım, meleklerin şahittir ki ben o gün hiç kimsenin baskısı olmadan, sırf senin rızan için tevbe etmiştim” diyebilir.

Arkadaşlarının ayna önünde ömür tükettiği, yüzünün her noktasını boyayıp estetik için şekillendirdiği bir topluluk içinde olmasına rağmen iffetini, ahlakını, imanını canı bilerek kendini Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem ile buluşacak Âsiye’lerden biri makamında hayal eden, iffetinin heykeli dikilecek olsa başı göklere değebilecek kıymette bir gençtir! Teşhire en uygun, kaymaya en müsait tazelik ve gençlikteki günlerinde Âsiye ve Meryem örnek gösterilecek ahlaka sahip oldukları için onlar gibi olmaya çalışan, bu uğurda gerekiyorsa diplomayı, çevreyi, akrabayı karşısına alan mübarek kız, bir gün daraldığında bunları yaratıcısına arz edebilir, der ki: “Ey Rabbim, sen ve meleklerin biliyorsunuz ki ben tesettürümü dikkat çekici şekilde giyerek bile nice zengin çocuklarını peşimde dolaştırabilirdim. Ama bulûğ çağından sonra kendimizi korumamızı emreden sen olduğundan, sana itaat ettim. Şimdi insanların sözleri ve bakışlarından bunaldığım bir devreye geldim. Yine sana teslim olmuş hâldeyim ama yüreğimin paramparça olduğunu görüyorsun. Şimdi yardımını gönder...”

Müslümansen, Allah’a teslimiyetin varsa, bir gün kimsenin sana hesap sormayacağı yerdeyken Allah’ı hatırlayıp hareket edip sonra kararlılığını da bozmadıysan senin için çareler hiçbir zaman bitmez. Sen ancak arkasından ordusuyla Firavun’un geldiği, önüne de deniz engeli çıkan ve suda boğulmakla katledilmek arasında kalakalan Musa aleyhisselamin, “*Hayır! Yanımda Rabbim var, Allah benimledir*” deyişi gibisindir. Onu suda boğmayan ve Firavun’a öldürtmeyen Allah, senin de Allah’ındır. Sen o peygamberin Rabbi ile bağ kuruyorsun. “Hasbünallâhu ve ni’mel-vekil” cümlesi sloganın hâline geldiğinde bunu başarabilirsin. Ama mutlaka ihlasla olabilir bu; başka herhangi bir sebep karışmayarak. **Fotoğraflanmış, sosyal medyada paylaşılmış, etrafa reklamı yapılmış işlerle bir yere varılmaz. Bunlar kişiye vebal olmasın, yeterlidir bile.**

*

Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem, anne-baba rızası ve onlara hizmetin, ahirette olanı şöyle dursun, dünyada da insanı kurtaracak kadar önemli ve kıymetli bir iş sayıldığını anlamamızı istemektedir. İffetin kurtarıcılığını, emanete saygı ve vefanın kişiyi daha dünyada bile engeller karşısında kurtaracağını anlatmaktadır Efendimiz aleyhisselam. Dara düşüldüğünde Allah’a el açılabilmesi için bu kavramların karşılığı olan işler biriktirmek gerekir.

Burada bir uyarının altını çizmeliyiz ki benim umut dağım da odur. Dikkat edilirse Efendimiz aleyhisselam, hadis-i şerifinde üç örnek vermektedir. Normalde anlaşılan, bu üç örnekteki işleri yapanlar için dua hakkının doğduğudur. Ama biz bu dersimizde hadis-i şerifin zikrettiklerinden farklı örnekleri yapılabilir işler olarak sıraladık; üniversiteler, kantinler, sokaklar, iş yerleri ve modern dünyanın çeşitli noktalarındaki hayattan karşılıklar bulabildik. Bunu neye güvenerek düşündük?

Cennetin sekiz kapısı vardır. Bu sekiz kapı, birinden geçecekler izdiham oluşturacakları için diğer yedisi de olsun diye düşünülmüş yapılmış değildir. Sadece emanete riayet etmek, namus konusunda Allah’tan korkmak değil; dünya hayatımızı Allah için olduktan ve bunu da içini doldurarak ispat edebildikten sonra namaz, oruç, sadaka, Kur’an okuma, kâfirlere karşı dik durma, ebeveyne itaat,

kardeşlere hizmet, helale dikkat etme, eşine yardım etme, çocuklara merhamet etme, cami cemaatine devamlılıktan vs. yüzlerce örnek sayarak yarın umut dağımız olacak yatırımlar yapabiliriz. Çünkü cennetin kapısı bir tane değildir, Rabbimiz bize tek bir örnek sunmamıştır. Allah için yaptığımız ve cennette işe yarayacak herhangi bir amel, Allah'ın izniyle kurtarıcıdır ve umudumuzdur.

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ. وَصَلَّى اللّٰهُ وَسَلَّمْ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَىٰ اٰلِهِ وَصَحْبِهِ أَجْمَعِينَ.

Âlemlerin Rabbi Allah'a hamd, Efendimiz Muhammed aleyhisselama, ailesine, ashabına salat ve selam olsun.